

forfølge Principet med Hensyn til Muddervæsenet, og det just af den samme Grund, som det ærede Medlem nævnte. Han sagde, at der er mange andre Havne her i Landet, som trænge til at opmuddres, og hvor altsaa et godt Muddervæsen, gode Damp-Muddermaskiner maae være til Nytte. Men, jo mere det er Tilfældet, jo mindre bør Regjeringen træde imellem ved at anstaafe en Damp-Muddermaskine. Saa snart Regjeringen eier en saadan af en nogenlunde Størrelse, saa svækkes uuelikeligt den private Industri i denne Retning, saa bliver den sat tilside, ligesom naar Regjeringen træder i Concurrence med Fabrikanten i hvilken som helst anden Retning. Man maa, saasnart man vil bringe en Sag som den, der her er Spørgsmaal om, i Gang, have den Taalmodighed, som er nødvendig for at komme over Vanskelighederne; man maa hellere vente et Aar eller io for at naae de Formaal, man eftertragter, og naae dem paa den Veie, man anseer for den rette, og som for Fremtiden hæver de bestaaende Vanskeligheder, end man maa gribe til de nærmest liggende Midler og skabe sig Vanskeligheder i Fremtiden. Jeg troer, at Rigsdagen ikke paa nogen Naade bør give Regjeringen Opmuntring til selv at anstaafe en Damp-Muddermaskine, men at den derimod bør opfordre Regjeringen til at anvende den private Virksomhed i denne Retning, selv til en dyr Priis, og ikke klage herover i Begyndelsen; man har mange slaaende Exempler paa, hvor gavnligt det har virket at byde høie Priser i Begyndelsen, for at skabe Concurrence, og til hvormeget billigere Priis man da senere har kunnet skaffe sig det.

Hvad angaaer det Spørgsmaal, som her har været bragt paa Bane, angaaende Jernbanen, da have vi hørt, at militaire Hensyn skulde have været de afgjørende Hindrende for det Tilbud, som skal være blevet gjort. Saa fremt det er Tilfældet, maatte vi ønske, at Hindringer af den Art for Fremtiden kunde blive satte tilside. Vor Militærforfatning, vort Forsvarsvæsen, kan ikke med Grund kræve nogen Indflydelse paa, hvor Handelsveiene lægges; det militaire Systems Kunst maa bestaae deri, at det forstaaer at slutte sig til den Udvikling, som Tiden og Forholdene kræve;

men det maa ikke gjøre sig til Herre over Tiden og Forholdene. Det har været forsøgt paa flere Steder, men altid forgjæves; militaire Foretagender, hvorunder man har indtvunget Handelsveie og Forbindelsesmidler, ere blevne omgaaede af Handelsveiene og Forbindelsesmidlerne, og have inden kort Tid slet ikke opfyldt den Hensigt, man havde med dem, da man paalagde sig en saa stor Tvang; men de have for den Tid, Tvangen var tilstede, gjort ubodelig Skade. Imedens jeg meget beklager, at man ikke, dengang da Tilbudet forelaa første Gang, søgte at give et Svar, et Svar, som forekommer mig dengang maatte kunne have været givet simpelt. — Tilbudet, høre vi nu vel, har ikke været meget klart, ikke meget begrundet, ikke meget bestemt; men Svaret kunde jo da selv have stillet Grændserne, Bestingelserne, Anordningen, og dertil knyttet de Forpligtelser, det overtog — imedens jeg, siger jeg, meget beklager, at man ikke har givet Svar dengang, forekommer det mig, at Rigsdagen nu ikke formeget maa drive Regjeringen frem til at give et Svar, hvorved det kunde engagere sig. Det blev af Indenrigsministeren bemærket, at finantstille Hensyn kunde stille sig iveien. Lad os vel huske paa, at her er Spørgsmaal om at engagere Staten med 14 Millioner, og at vi ere i en meget vanskelig europæisk Kriis; Ingen af os kan sige, naar vi af andre Grunde, Grunde, som vi ikke kunne afvise, kunne være i den Nødvendighed at maatte bruge alle vore Hjelpekilder. Lad os da ikke paatage os en Forpligtelse i en saadan Retning, lad os ikke drive Regjeringen dertil, lad os lade Regjeringen i saa Henseende have saa frie Hænder som muligt. Naar det ærede Medlem fra Jylland, som talte for lidt siden, har meent, at man ved at anstaafe Undersøgelser eller ved at henholde sig til forskellige Personer i Jylland snart skulde kunne komme til den Erkjendelse, om Banen vil yde størst Fordeel, enten i den ene eller den anden Retning, da tror jeg, at, jo mere man henvider sig til de vedkommende og interesserede Personer i Jylland, jo mindre vil man være istand til i denne Henseende at sælde en Dom; thi da ville netop de stedlige Interesser træde frem, og at dele dem imellem bliver umuligt; man maa